

Peter Swinkels (Venlo): met de voeten in het zand en met het hoofd bij het beleid

FotY-genomineerde over zijn integrale sportveldenbeheer: kwaliteit optimaliseren met vakkennis en doordachte samenwerking

Als rayonleider sport bij de gemeente Venlo is Peter Swinkels een soort controller, contract-manager, planner, 'gouden schil' bij concrete plannen en man met de schop in één. Daarmee is hij vandaag de dag verantwoordelijk voor het onderhoud van 90 sportvelden, verspreid over 14 sportparken. Dat doet hij met een integrale aanpak, van beleid tot bodem.

Auteur: Karlijn Raats

Peter Swinkels: 'Toen ik in 2016 bij de gemeente Venlo kwam werken, trof ik een versnipperd onderhoudslandschap aan: meerdere losse contracten, onduidelijke afspraken en weinig controle op de uitvoering. Ik dacht: dit moet anders.'

Raamcontract als kast met laadjes

Zijn eerste stap was het opstellen van een raamcontract dat structuur bracht. Hij gebruikte dit om lopende contracten te laten aflopen en alle onderhoudstaken centraal onder te brengen. Inmiddels loopt het tweede raamcontract bijna af. Dat biedt hem ruimte om te sturen op basis van wat er echt nodig is voor de velden in plaats van wat in een standaardcontract staat. Swinkels ontwikkelde daarvoor een systeem

van vaste onderhoudsmodule, of, zoals hij het zelf noemt, 'een grote kast met laadjes'. Hij legt uit: 'Elke lade vertegenwoordigt een cultuurtechnische activiteit, zoals verticuteren, beluchten of doorzaaien. Ik maak elk jaar een blokplanning en bespreek die met de aannemer. Als er later iets extra's nodig is, trek ik gewoon een extra laadje open. In principe proberen we uniform te werken, maar er zijn velden die net wat meer aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld een keer extra diepbeluchten of doorzaaien. Met een raamcontract win je tijd en geld en je houdt de lijnen kort.' Zodra hij over de samenwerking met de aannemer vertelt, is hij niet meer de businesscontroller, maar de contractmanager: 'Wat we als gemeente met de aannemer afspreken, evalueren we elke maand.'

Want wat er op papier staat, wordt niet altijd zo uitgevoerd.'

KPI's

Swinkels stelt KPI's op voor de veldprestaties, zoals de graslengte. 'De aannemer is verantwoordelijk voor het maaibeeld, maar ik stuur zelf bij via bemesting. Ik schrijf bijvoorbeeld voor welke meststoffen gebruikt moeten worden, afhankelijk van het seizoen of de fase in het onderhoud: bij topaagrenovaties en de aanleg van een nieuw veld zijn dat organische meststoffen en compost, bij regulier onderhoud kunstmest.' Die meststoffen heeft Swinkels bij zijn oude werkgever Agrifirm zelf ontwikkeld. Hij staat altijd open voor betere alternatieven, maar heeft ze nog niet gevonden. 'Het grote voordeel is dat we nu een combinatie gebruiken van meststoffen die snel en die langzaam vrijkomen en dat er weinig uitspoeling is.'

Geen siergazon

De focus van Swinkels ligt altijd op het gebruik. 'Een sportveld is er om op te spelen. Het moet veilig, goed onderhouden en uitnodigend zijn,

'Als ik aan een kluit gras ruik en voel, vertelt die mij alles over de staat van het veld'

In de auto van Swinkels liggen standaard een penetrometer, schop en werkschoenen. 'Ik ben nog vaak buiten en dat vind ik heerlijk: de bodem in, voelen, ruiken en kijken.'

maar het hoeft geen siergazon te zijn. We doen zoveel mogelijk mechanisch en grijpen alleen chemisch in als het echt niet anders kan, maar accepteren dat er op sommige plekken wat onkruid groeit. Zolang het geen overlast veroorzaakt, hoort het erbij. Je kunt een prachtig veld hebben, maar als het niet gebruikt wordt, is het zinloos. Gebruik is het hoogste doel. Speelschade is voor mij het mooiste bewijs dat het werkt.'

Onderhoudsmaatregelen vaststellen

In Venlo wordt met een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) vier tot vijf jaar vooruitgekeken. 'Dat is concreet genoeg om mee naar het college te gaan voor budget. Maar het MJOP is geen keiharde richtlijn. Uiteindelijk kijken we ter plekke of het veld echt toe is aan renovatie of dat het nog een jaartje meekan.'

De tussentijdse kwaliteit wordt gemeten door visuele inspecties, gesprekken met gebruikers en door letterlijk de bodem in te gaan. Dan verandert Swinkels op slag van de contractmanager in de fieldmanager die buiten werkt. In de achterbak van zijn auto liggen standaard een penetrometer, schop en een paar werkschoenen. 'Ik neem monsters, steek profielen en ruik zelfs aan het zand, dat mij een indicatie geeft van het zuurstofgehalte van de bodem.' Wie niet weet dat Swinkels 25 jaar bij een toeleverancier van graszaden en meststoffen heeft gewerkt en een schat aan kennis over bodem en bemesting heeft, kijkt soms vreemd op.

Lachend zegt hij: 'Als ik zo'n kluit in mijn handen kneed en eraan ruik, zie je mensen denken: wat is hij aan het doen? Maar voor mij vertelt het alles over de staat van het veld. Als ik zie dat het veld iets extra's nodig heeft, draai ik aan een knop binnen het raamcontract.'

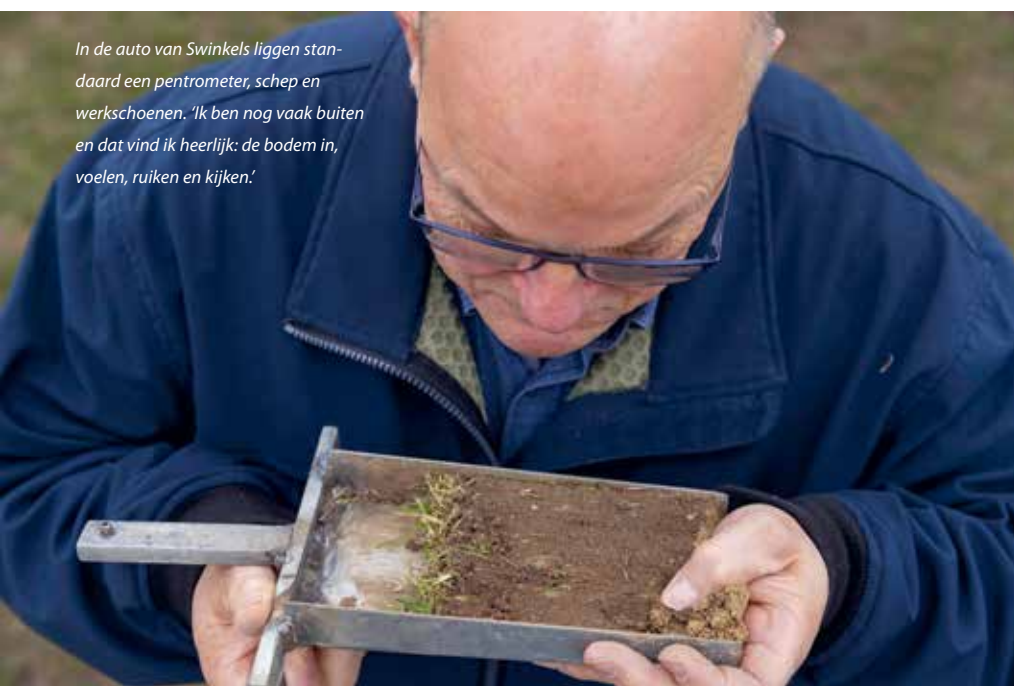
Van beleid tot bodem: integraal werken

Swinkels is niet alleen budgettair – binnen het raamcontract – en operationeel bij de aannemer betrokken, maar schuurt ook bewust tegen het beleid aan. 'Ik sta niet aan de basis van beleidsplannen, maar word erbij gehaald zodra er concrete plannen zijn. Dan denk ik mee over de uitvoerbaarheid en het onderhoud. Je moet weten wat je straks buiten aantreft.' Zo was hij nauw betrokken bij de herontwikkeling van een sportpark, waarbij voormalige hockeyvelden werden omgebouwd tot voetbalvelden. 'Als je al bij het ontwerp meedenkt, kun je zoveel slimmer werken.'

Duurzaamheid en innovatie

Duurzaamheid is bij Swinkels geen doel op zich, maar een integraal onderdeel van het werk. Ledverlichting, elektrische voertuigen, maaibots en een autonome onkruidrobot zijn inmiddels onderdeel van het standaardpakket. 'Met de maaibot besparen we jaarlijks 77.000 kg CO₂-uitstoot. 's Avonds halen we die robot van het veld en 's ochtends zetten we hem weer uit. Hij rijdt de hele dag, neemt geen pauze en doet z'n werk.'

Het ombouwen van de veldverlichting naar led was een goed voorbeeld van de manier waarop hij draagvlak creëert. 'Ik wilde graag één systeem voor alle velden. Dat heb ik besproken met de wethouder. Die vond het zo logisch dat hij meehielp om het politiek geregeld te krijgen. Binnen drie jaar was alles omgebouwd. Berekenende argumenten hielpen daarbij. Alleen al het verschil in verbruik: per armatuur bespaar je 1 kWh – keer gemiddeld acht lampen per veld, keer 51 velden, dan praat je over serieus geld en een aanzienlijke milieu-impact. Maar er zijn ook andere voordelen, bijvoorbeeld dat ledlampen sneller aan en uit gaan, een half veld kunnen belichten en in de trainingsstand kunnen, zodat je nog minder stroom verbruikt.' Verder werd in 2020 de oude kunststof top laag van de atletiekbaan vernalen tot grondstof voor een nieuwe top laag. Dit soort hergebruik was een Nederlandse, mogelijk zelfs een Europees primeur. Op datzelfde sportcomplex wordt het water van de hockeyvelden, het

dak van het clubgebouw en de atletiekbaan opgevangen in een bassin en gebruikt om de hockeyvelden te beregenen.

In oktober wordt gestart met de bouw van een blaashal op een zandhockeyveld, waardoor het veld ook in de wintermaanden gebruikt kan worden voor trainingen en wedstrijden.

Samen sterke velden maken

Voor Swinkels gaat het bij zijn werk niet alleen om de techniek en het beleid, maar ook om de mensen. De samenwerking binnen de gemeente is voor hem heel belangrijk. Met een buiten-team van drie mensen, die 14 sportparken

netjes moeten houden en 75 velden moeten beregenen, is slim samenwerken cruciaal. 'Eén collega heeft in de zomer een dagtaak aan de beregening. Daarnaast doen we kleine klussen zelf: doelen repareren, netten ophangen, bal-lenvangers herstellen, beachvelden egaliseren.' Waar mogelijk werkt Swinkels daarvoor samen met andere gemeentelijke afdelingen. 'De afdeling Groen springt in de herfst en winter bij met snoeiwerkzaamheden op de sportparken, en het hele jaar door met het beheersen van onkruid op verharding. Dat gebeurt met heet water en hete lucht. Op die afdeling werken ook collega's met een afstand tot de arbeids-

markt, die zo een waardevolle bijdrage leveren aan het onderhoud van de sportaccommodaties. Die inzet verdient waardering. En als de andere rayonleider een vrachtwagen heeft die wij niet hebben, kunnen wij die lenen.' Ook met de sportverenigingen is het contact intensief. 'Ik kom regelmatig op de parken, ken de mensen, drink koffie met vrijwilligers. De clubbestuurders weten me te vinden. Als het nodig is, helpen we de verenigingen met materialen. Ongeveer de helft van de clubs doet mee aan een regeling waarbij ze handmatig het terrein helpen schoonhouden. Dan wordt het echt *hun* sportpark.'

Swinkels' betrokkenheid is voelbaar op alle niveaus: van beleid tot sportveld

Swinkels benadrukt ook het belang van eigenaarschap bij de buitendienstmedewerkers. 'Als je mensen verantwoordelijkheid geeft, groeit hun betrokkenheid vanzelf. We beregenen 's avonds en 's nachts tussen 21.30 uur en 8.00 uur. Onze mensen bedienen daarbij zelf de ondergrondse beregeningssystemen. Op enkele locaties worden deze handmatig aangezet, alle andere gaan via hun telefoon of computer. Ze voelen zich erg betrokken bij de sportvelden; als er iets mis is, hebben zij het vaak al opgelost voordat ik het heb gezien.' Swinkels gelooft in laagdrempelige en plezierige samenwerking, zonder eilandjes of ego's. 'Geen apenrotsgedrag, gewoon samen aan de slag voor een mooi, functioneel en duurzaam sportpark.'

Swinkels in een benen-op-tafeloverleg met de aannemer, waarbij ze het onderhoud in de komende en in de afgelopen maand evalueren

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!